

Această publicație a fost tipărită cu sprijinul financiar
al Consiliului Județean Maramureș

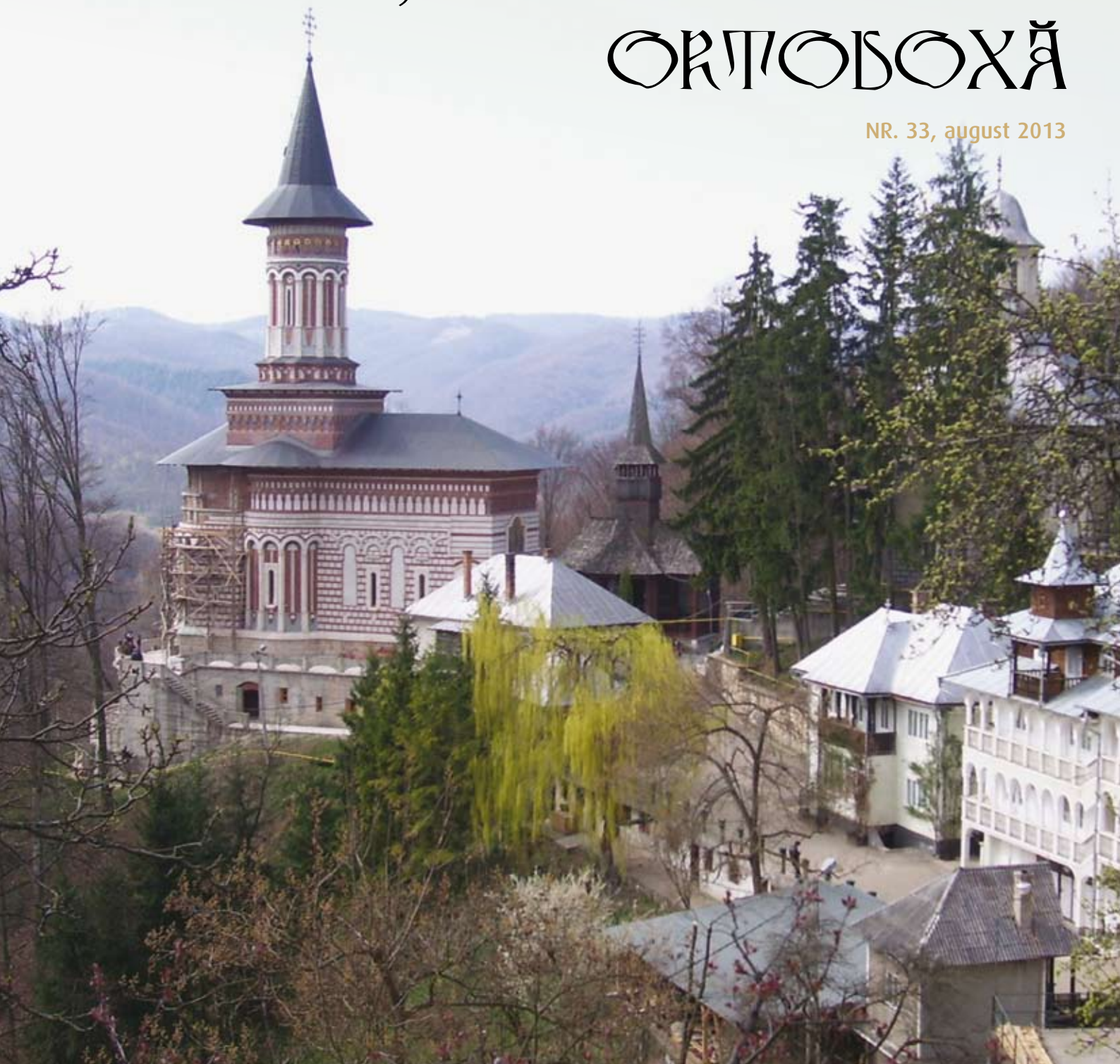
Gazeta

de

RELIGIE ȘI SPIRITUALITATE

ORTODOXĂ

NR. 33, august 2013

În perioada 22-24 august va avea loc în Baia Mare

Este primul eveniment de acest gen din Transilvania, la care sunt așteptați peste 1000 de participanți.

Reuniunea este adresată tinerilor ortodocși (între 15-30 ani) din municipiul Baia Mare, și din întreg cuprinsul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului. Vor fi prezenți și tineri delegați din partea altor Episcopii din țară.

Reuniunea are un caracter cultural - religios:

tinerii ortodocși vor avea parte de un amplu program pe parcursul căruia vor redescoperi moștenirea culturală și spirituală ortodoxă a Maramureșului:

sub genericul „**TINERII ORTODOCȘI ÎN FAȚA PROVOCĂRILOR CONTEMPORANE**”, ei vor identifica principalele obstacole pe care le au de înfruntat în viața lor socială, culturală și religioasă și vor încerca să găsească soluții pentru depășirea acestora.

„**TINERII ORTODOCȘI- MĂRTURISITORII AI IDENTITĂȚII**” reprezintă un alt subiect important în cadrul dezbaterilor - legat de menținerea identității culturale și religioase a românilor din nord-vestul Transilvaniei în context european contemporan.

se vor susține conferințe cu tema: „**ISTORIE ȘI TRADIȚIE CREȘTINĂ ÎN NORD - VESTUL TRANSILVANIEI**”,

la Muzeul de Etnografie din Baia Mare se vor susține prezentări tematice:

„**VALORI ESTETICE IERI ȘI AZI**” (Religie și Etnologie, Arta lemnului, Arta icoanei).

Tinerii vor avea posibilitatea să viziteze Muzeul Satului.

În fiecare zi, tinerii Reuniunii se vor ruga împreună în 7 biserici, vor dezbate temele propuse în grupuri mici organizate în 7 școli și vor avea ocazia să se cunoască, să descopere locuri pline de frumusețe și farmec ale orașului nostru. Tinerii din diferite asociații ortodoxe vor avea ocazia să se consulte și să stabilească direcții comune de acțiune.

PROCESIUNEA „BUCURIA DE A FI CREȘTIN” va avea loc vineri seara, de la ora 19:30, între Muzeul Satului și Catedrala Episcopală „Sfânta Treime”. Sunt invitați la procesiune și alți credincioși de toate vârstele ai municipiului Baia Mare.

Reuniunea Tinerilor Ortodocși la Baia Mare are loc ca urmare a inițiativei comune a tânărului primar al municipiului Baia Mare - domnul Cătălin Cherecheș și a Prea Sfințitului Iustin Sigheteanul - Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

În fiecare seară, tinerii vor participa la rugăciunea comună de la catedrală și vor asculta cuvintele încurajatoare și pline de învățături mântuitoare ale ierarhilor. Pe scena din apropierea Catedralei, Reuniunea va fi întregită de bucuria cântecului românesc.

Ne așteptăm ca evenimentul să fie un exercițiu social și o manifestare a solidarității tinerilor ortodocși în fața greutăților și a provocărilor cu care ei se confruntă.

REUNIUNEA TINERILOR ORTODOCȘI

din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului

Primăria Municipiului Baia Mare este partener oficial al evenimentului. Organizarea Reuniunii este susținută și de Consiliul Județean, Inspectoratul Școlar al Județului Maramureș, Muzeul de Etnografie, sponsori și voluntari.

Programul Reuniunii Tinerilor Ortodocși (rezumat):

JOI, 22 AUGUST

primirea oaspeților și a delegaților în 7 biserici din Baia Mare (între orele 13-16)

între orele 20-21: Deschiderea Reuniunii - la Catedrala Episcopală din Baia Mare,

- rugăciunile de seară, Te Deum,
- mesajul de bun venit al Primarului Municipiului Baia Mare,
- mesajul Președintelui Consiliului Județean,
- cuvântările ierarhilor

între orele 21:00 - 22:30:

- program muzical de seară - în zona catedralei.

și Etnologie, Arta lemnului, Arta icoanei),

între orele 18:00 - 19:00
“cina participanților” - la Muzeul Satului,

între orele 19:00 - 20:00
Procesiunea “Bucuria de a fi Creștin”, (Muzeul Satului - Primăria Municipiului - Catedrala Episcopală)

între orele 20:00 - 21:00 :
- rugăciunile de seară,
- cuvântări ale ierarhilor.

între orele 21:00 - 22:30:
- program muzical de seară - în zona catedralei,

VINERI, 23 AUGUST:

între orele 8-9: rugăciunea de dimineață în 7 parohii din Baia Mare,

între orele 10-11:30 - dezbaterile temei “Tinerii în Fața Provocărilor Contemporane” (activitatea se va desfășura în 7 biserici și 7 școli),

între orele 14 - 17 - “atelier”:
Istorie și Tradiție Creștină în Nord-Vestul Transilvaniei,
Valori Estetice Ieri și Azi (Religie

SĂMBĂȚĂ, 24 AUGUST:

între orele 8.00-9.00:
rugăciunea de dimineață în 7 parohii din Baia Mare,

între orele 10.00-11:30
dezbateri: “Tinerii Ortodocși - Mărturisitori ai Identității”

între orele 14:00 - 15:00:
- rugăciuni de mulțumire,
mesaje ale autorităților locale și județene
- cuvântări ale ierarhilor.

Postul Adormirii Maicii Domnului

Postul Adormirii Maicii Domnului a fost fixat în secolul al V-lea, când s-a dezvoltat cultul Maicii Domnului. La început, durata postului era diferită: cei din Antiohia posteau o zi, în vreme ce la Ierusalim acest post ținea opt zile. Existau și creștini care posteau toată luna august, în

vreme ce alții posteau în luna septembrie. Uniformizarea datei și a duratei postului a avut loc în secolul al XII-lea, în 1166, la un sinod ținut la Constantinopol și condus de patriarhul ecumenic Luca Crysoverghis.

Din informațiile publicate de Tudor Pamfile, în 'Sărbători de toamnă și Postul

Crăciunului', 1914, Postul Adormirii Maicii Domnului se socotește a fi tot așa de mare, adică de însemnat, ca și Postul Mare de dinaintea Paștilor, din care se zice chiar că este rupt. Ca urmare, toată lumea trebuie să-l țină cu sfințenie, nefiind îngăduită mâncare de dulce decât bolnavilor și copiilor.

SEMNIFICAȚIA SĂRBĂTORII

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului are multiple semnificații teologice și spirituale pentru credincioși. De altfel, însăși icoana Adormirii Maicii Domnului arată această taină a primirii mamei în brațele lui Hristos, Fiul ei.

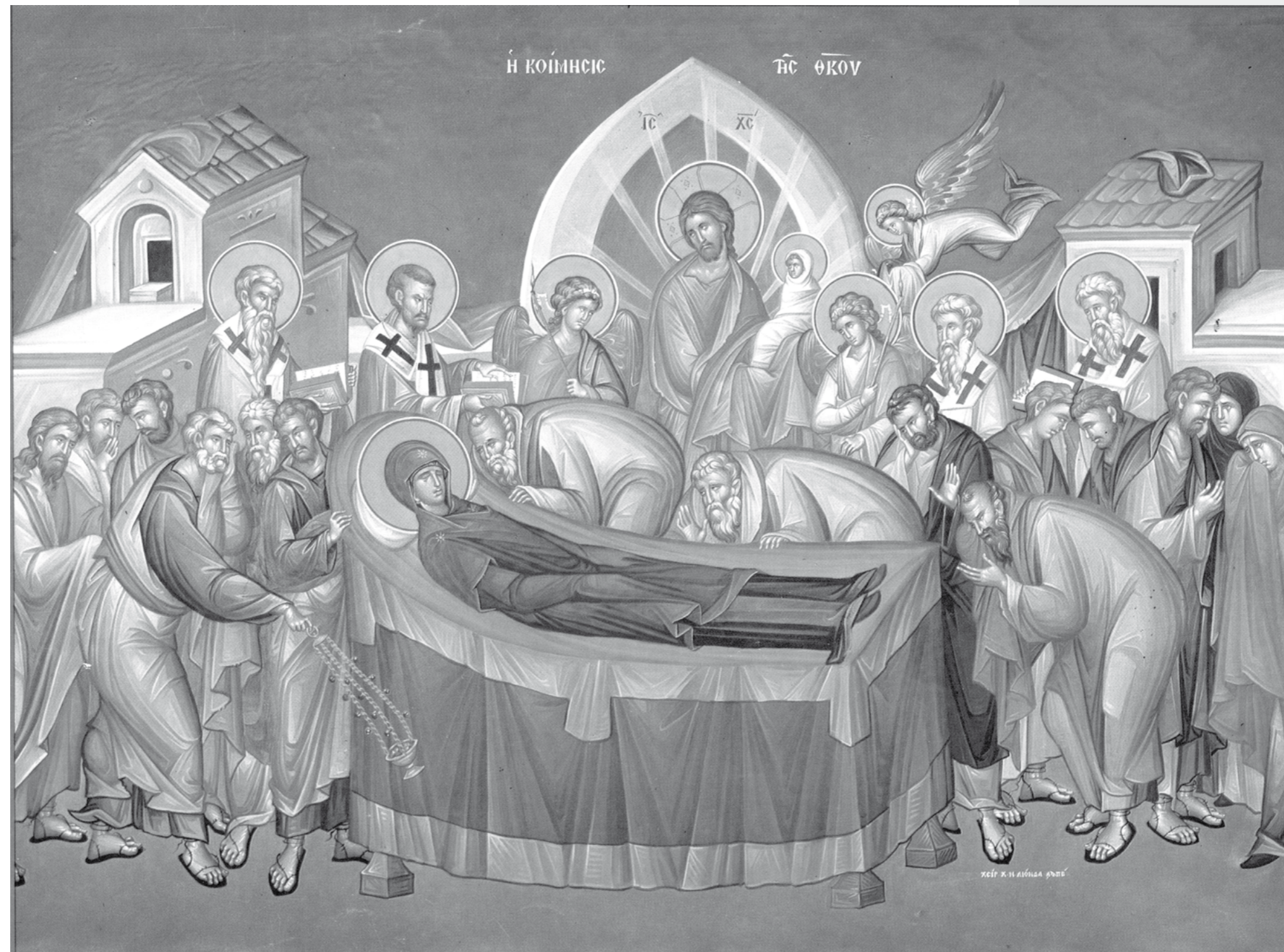
În iconografie, lângă sicriul binecuvântat cu trupul Fecioarei se află Hristos în picioare, purtând sufletul Maicii sale, ca pe un bebeluș. Acesta este gestul suprem de reciprocitate a iubirii. Cea care L-a ținut în brațe pe Dumnezeu, acum odihnește în brațele Fiului și Stăpânului ei. Moartea Maicii Domnului înseamnă intrarea ei în iubirea infinită a Fiului ei, iar inima ei de mamă se unește cu inima Fiului, simțind dumnezeiește durerile lumii și alinându-le cu milostivirea ei. După adormire, nimeni și nimic nu o mai pot opri pe Maica Domnului să ajute pe toți credincioșii.

Nici timpul, nici spațiul, nici limitările umane, nu mai pot opri pe Maica Domnului să fie pretutindeni în har, mângâind pe cei îndurerăți și inspirând Biserica Fiului ei.

Axionul sărbătorii Adormirii Maicii Domnului vorbește despre această taină a prezenței Fecioarei în inima lumii și în viața Bisericii. Cuvintele „Se biruiesc hotarele firii întru tine Preacurată Fecioară, că nașterea feciorește și moartea arvunește viață” semnifică acest schimb dumnezeiesc între cele pământești și cele cerești, prin iubirea Mântuitorului.

Astfel, nașterea Fiului lui Dumnezeu din ea feciorește firea umană și sfințește întreaga creație, iar moartea ca despărțire vremelnică a sufletului de trup arvunește viață, fiind pragul ontologic dintre vremelnicie și veșnicie, dintre timp și eternitate, dintre libertate și har.

Adormirea Maicii Domnului este, așadar, o sărbătoare în care antinomia teologică a infinitului devenit finit pentru iubirea Sa veșnică pentru noi se împletește cu prezența permanentă a rugăciunii Maicii Domnului în viața lumii, până la sfârșitul veacurilor.

Suntem în binecuvântatul post al praznicului "Adormirii Maicii Domnului". Acest post înseamnă mai mult decât a limita postul la înfrânarea de la mâncare. Postul este necesar și folositor pentru înfrânarea păcatului. De aceea, trebuie să aducem postul nostru ca o jertfa lui Dumnezeu, să întărim rugăciunea, să biruim patimile, să ne împăcam cu cei cu care ne-au supărat, să ne abținem de la răutate, să-i vizitam pe cei în suferință, să slujim lui Dumnezeu cugetând la El, citind și împărtășindu-ne.

Acestea sunt armele care lovesc răul și faptele care aduc milostivirea lui Dumnezeu. Biserica noastră străbună ne-a învățat dintotdeauna aceste adevăruri mântuitoare și ne pune la dispoziție rânduielile sale, care au fost ținute cu sfințenie de înaintașii noștri dreptmăritori.

Îndemnul nostru este să nu uităm de aceste îndatoriri folositoare pentru suflet și să ne pregătim duhovnicește prin participarea noastră a tuturor, cler și credincioși, în fiecare seară în toate bisericile din Eparhia noastră, la Paraclisul Maicii Domnului, să sporim trăirea autentic creștină, iar de marele praznic al "Adormirii Maicii Domnului" să ne îndreptăm gândurile și pașii spre sfintele noastre mănăstiri pentru a arăta și a dovedi cuvenită precinstire Maicii Domnului, Maica noastră a tuturor.

Biroul de presă
al Episcopiei Ortodoxe
a Maramureșului și Sătmărilor

La data de 21 Iulie 2010, PS Justin Sigheteanul a sfințit locul pentru Biserica de Iarnă a Mănăstirii Prislop, binecuvântând această Biserică cu două Hramuri: Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul precum și Sf. Antonie cel Mare.

MĂNĂSTIREA

„Schimbarea la Față”

O Mănăstire fără pereche a renăscut deasupra vechilor tranșee de război din timpul conflictelor militare de la început de secol XX și nu numai.

Suferințele câmpului de luptă, pe care preoții trebuiau să le aline, au fost în multe cazuri cumplite. Uneori fara cărți liturgice, fără molitfelnic, fără veșminte preoțești, aceștia trebuiau să-și improvizeze veșminte și să-și scrie rugăciunile de la slujbele religioase.

Astfel, supuși tuturor privațiunilor, foamei, vântului, frigului mare, dru-

murilor grele, trebuiau să parcurgă kilometri pe jos ca să-și îndeplinească datoria și să satisfacă pe toți ostașii, făcându-le slujbe religioase, rostindu-le cuvinte de îmbărbătare și speranță mare pentru salvarea lor din câmpul de luptă. Nu știi care scrib, înmuind tocul în cerneala neagră, va fi vreodată în stare să facă dăre pe hârtie și să eternizeze viața luptătorilor romani.

Ostașii noștri au ajuns niște umbre, căci frigul le îngheța fața, le plezneau vinele și trupurile le erau istovite, doar sclipirea ochilor nu ceda, mai arăta că viața încă licărea în ei. Aici s-au făcut adevăratele studii ale vieții omenești, la școala suferințelor, unde nu se dau examene...

Lângă Biserica Mănăstirii Prislop exista un cimitir militar sfințit de către PS Justin Hodea Sigheteanul, Arhieru Vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, la data de 21 Iulie 2009, și apoi de către IPS Justinian Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului, împreună cu IPS Teodosie Arhiepiscop al Tomisului, la data de 16 August, același an, în prezența Dl. Traian Băsescu, Președintele României, unde fiecare nație își poate evoca fiii pierduți pe câmpurile de luptă, unde și azi conștientizăm importanța păcii și a toleranței între neamuri (aici se odihnesc 136 de ostași).

Construcția Mănăstirii a început în anul 1999, la inițiativa Dl. Timiș Dumitru (Tuța), sprijin material fiind oferit de către Primarul Orașului Borșa, Consilierii Locali precum și de către importanți oameni "de bine" din orașul Borșa. Sub oblăduirea Starețului Protosinghel Andrei Reziuc, centrul monahal a fost binecuvântat cu primii viețuitori în anul 2008. În prezent Mănăstirea are un număr de 10 viețuitori, preoți și călugări care mijlocesc neconținut între om și Dumnezeu, înălțând rugăciuni pline de evlavie și smerenie, în numele eroilor neamului, în numele tuturor ostașilor căzuți pe toate câmpurile de luptă pentru apărarea neamului și a credinței, în numele locuitorilor Orașului Borșa și a tuturor celor care trec pragul Mănăstirii.

Binecuvântările au continuat și în anii ce au urmat, prin evenimentele religioase organizate. A devenit o tradiție ca la Borșa, în vârful pasului Prislop în Sfânta noapte a Învierii Mântuitorului Hristos, obștea Sfintei Mănăstiri împreună cu credincioșii și pelerinii să se bucure de Sfânta Lumină adusă de la Ierusalim. Tradiție în fiecare an la Mănăstirea Prislop este și aducerea Sfintelor Moaște ale Sf. Ap. Andrei, precum și ale Sf. Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon de la Arhiepiscopia Tomisului, Jud. Constanța.

Biserica Mănăstirii Prislop are două Hramuri: "Schimbarea la Față" și "Sfânta Treime".

N. Steinhardt a uimit și continuă să uimească și azi”

Dr. Macarie Motogna, Arhimandrit și Egumen la Mănăstirea Sf. Ana Rohia

Reporter: Ce înseamnă și prin ce a fost deosebită ediția de anul acesta a „Zilelor Culturale Nicolae Steinhardt”?

Dr. Macarie Motogna: În fiecare an, în a doua parte a lunii iulie se desfășoară Zilele Culturale N. Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia), pentru că data de 29 iulie, este ziua când s-a născut Steinhardt Nicu – Aureliu, cel care avea să devină Părintele Nicolae. Anul acesta se împlinesc și douăzeci de ani de când a luat ființă Fundația N. Steinhardt, care a fost creată cu scopul de-a promova Omul și Opera Părintelui Nicolae Steinhardt.

Zilele Culturale N. Steinhardt se desfășoară sub egida Fundației N. Steinhardt, în colaborare cu Mănăstirea Rohia, unde își are fundația și sediul Mănăstirii Rohița. Anul acesta am ajuns la a cincisprezecea ediție a zilelor culturale, ce s-au derulat în perioada 15 – 29 iulie, după următorul program. Între 15 și 28 iulie a avut loc la Mănăstirile Rohia și Rohița tabăra de pictură „Monahul Nicolae Delarohia”. La mănăstirea Rohia au participat 5 elevi de la Seminarul Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, iar la Rohița au fost 25 de pictori din toată Transilvania. S-au pictat icoane pe lemn și pe sticlă.

Duminică, 28 iulie, la Mănăstirea Rohia, după Sfânta Liturghie, s-a oficiat Parastasul de pomenire pentru Părintele Nicolae, la care au participat membrii Fundației N. Steinhardt și foarte mulți credincioși. De la orele 16,00 s-a întrunit Colectivul redacțional al Integralei N. Steinhardt, format din Prof. Florian Roatiș, Prof. George Ardeleanu, Pr. Prof. Ștefan Iloaie – toți trei Vicepreședinți ai Fundației N. Steinhardt, Arhim. Macarie Motogna și împreună cu directorul editorial al Editurii Polirom, domnul Adrian Șerban, care au

stabilit următoarele două volume ce vor apărea în cadrul Integralei N. Steinhardt, acestea vor fi: Drumul către isihie și Convorbirile cu Nicolae Băciuș și Z. Sângeorzan.

În aceeași zi, de la orele 19,00, la Mănăstirea Rohița a avut loc Masa rotundă cu tema: „N. Steinhardt – un destin paradoxal, de la sinagogă, la mănăstire”, unde au luat cuvântul: George Ardeleanu, Pr. Ștefan Iloaie, Ioan Săcăleanu, Florian Razmoș și doamna Maria Peicin.

Luni, 29 iulie, de la orele 12,00, la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare a avut loc lansarea celui de-al cincisprezecelea volum din cadrul Integralei N. Steinhardt, Călătoria unui fiu risipitor. Eșeu romanțat asupra neizbânzii. Despre această carte au vorbit: Adrian Șerban - directorul editorial al Editurii Polirom și Adrian Mureșan, cel care a îngrijit cartea.

A fost lansat și volumul Centenar N. Steinhardt (Studii și Comunicări), apărut la Editura Eikon și a fost îngrijit de Arhim. Macarie Motogna și Prof. Florian Roatiș. În această carte sunt cuprinse studiile prezentate la Simpoziioanele din anul 2012 de la Academia Română (4 iulie), Baia Mare (29 – 30 iulie) și Bistrița (19 octombrie). Volumul are o Notă asupra ediției și este împărțit în două: Evocări și configurări și Studii și analize, iar în final câteva imagini de la cele trei simpoziioane. 21 de autori au materiale în acest volum: P.F. Părinte Daniel Patriarhul României, I.P.S. Mitropolit Andrei, P.S. Justin Sigheteanul al Maramureșului și Sătmarului, Acad. Alexandru Surdu și încă 17 autori.

Volumul a fost prezentat de către Valentin Ajder de la Editura Eikon și Florian Roatiș – Vicepreședintele Fundației N. Steinhardt, în continuare au luat cuvântul, Gheorghe Glodeanu – Decanul Facultății de Litere din Baia Mare și Preasfințitul Părinte Episcop Justin Sigheteanul, Președintele Fundației

N. Steinhardt. Despre icoanele pictate în tabăra de pictură „Monahul Nicolae Delarohia” a vorbit Prof. Ioan Săcăleanu. Evenimentul a fost moderat de către Arhim. Macarie Motogna – Secretarul Fundației N. Steinhardt.

Reporter: Ce volume din cadrul Integralei Steinhardt vor apărea în perioada următoare?

Dr. Macarie Motogna: Până acum, au văzut lumina tiparului cincisprezece volume din cadrul Integralei N. Steinhardt, care se editează de către Editura Polirom și Editura Mănăstirii Rohia. Integrala apare din inițiativa P.S. Justin Sigheteanul și la ea lucrează un colectiv format din Profesorii Florian Roatiș, George Ardeleanu, Ștefan Iloaie și Arhim. Macarie Motogna. Au mai colaborat, Ioan Pinte, Viorica Nișcov și Adrian Mureșan. Până la anul, în luna iulie, în planul editorial sunt cuprinse încă două volume: Drumul către isihie. Ispita lecturii și Convorbirile cu Nicolae Băciuș și Zaharia Sângeorzan.

Reporter: Se vorbește foarte mult despre „destinul paradoxal” al lui Nicolae Steinhardt, de altfel o temă de dezbatere în cadrul evenimentului și o

temă dezbătută de Steinhardt. În ce măsură este astăzi paradoxal destinul oricărui creștin?

Dr. Macarie Motogna: N. Steinhardt a uimit și continuă să uimească și azi, după aproape un sfert de secol de la trecerea sa la cele veșnice, atât prin viața sa trăită sub semnul paradoxalului, cât și prin valoarea și frumusețea operei sale. Născut evreu, nu s-a simțit „acasă” la sinagogă, încă de tânăr fiind atras de ritul creștin, de cel ortodox în special. Trecerea lui Steinhardt la religia creștină s-a făcut relativ târziu, după ce împlinise 48 de ani. Deci nu a fost o bruscă iluminare precum cea trăită de Saul din Tars pe drumul Damascului, ci o decizie în care factorul rațional a avut un rol important. Au mai fost și alte - și nu puține - convertiri de intelectuali români, cazurile mai cunoscute fiind cele ale lui Marcel Avramescu și Edgar Papu. Convertirea lui N. Steinhardt depășește obișnuitul deoarece s-a produs în închisoare

unde, tot paradoxal, el, evreul, se afla condamnat într-un lot de intelectuali considerați legionari.

Și, caz absolut neobișnuit, la 68 de ani îmbracă haina monahală într-o mănăstire cvasi necunoscută atunci, în care el, evreul încreștinat, s-a simțit „acasă”. S-a contopit cu pământul românesc, iar obștea Mănăstirii Rohia îi întreține vie memoria prin publicarea operei integrale, ca și prin - după cum ați văzut și zilele trecute - alte variate și valoroase manifestări.

Și, în sfârșit, destinul oricărui creștin este paradoxal deoarece creștinismul însuși, așa cum ne-a arătat Steinhardt, este clădit pe paradoxuri. Prin apropierea noastră de Hristos și prin strădania de a-l urma, viața noastră iese din sfera obișnuitului, căci ce poate fi mai paradoxal decât să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși, ba chiar și pe vrăjmașul tău?

S-au încheiat Zilele culturale „Monahul Nicolae Delarohia”. Cea de-a 15-a ediție a zilelor culturale N. Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia) s-a desfășurat, în perioada 15-29 iulie 2013. Între 15 și 28 iulie a avut loc la Mănăstirile Rohia și Rohița, tabăra de pictură „Monahul Nicolae Delarohia”.

Duminică, 28 iulie, la Mănăstirea Rohia, după Sfânta Liturghie, s-a oficiat Parastasul de pomenire pentru Părintele Nicolae, la care au participat membrii Fundației N. Steinhardt și foarte mulți credincioși. De la ora 16,00 s-a întrunit Colectivul redacțional al Integralei N. Steinhardt împreună cu directorul editorial al Editurii Polirom, pentru a stabili volumele care vor apărea de acum înainte în cadrul Integralei N. Steinhardt. În aceeași zi, de la orele 19,00, la Mănăstirea Rohița a avut loc Masa rotundă cu tema: „N. Steinhardt – un destin paradoxal, de la sinagoga, la mănăstire”.

Luni, 29 iulie, de la ora 12,00 la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare a avut loc lansarea celui de-al cincisprezecelea volum din cadrul Integralei N. Steinhardt, Călătoria unui fiu risipitor. Eșeu romanțat asupra neizbânzii, și a cărții Centenar N. Steinhardt (Studii și Comunicări), în care sunt cuprinse studiile prezentate la Simpoziioanele din anul 2012 de la Academia Română, Baia Mare și Bistrița. Despre cele două cărți au vorbit: Preasfințitul Părinte Episcop Justin Sigheteanul, Adrian Șerban - directorul editorial al Editurii Polirom, Adrian Mureșan cel care a îngrijit cartea Călătoria unui fiu risipitor, Valentin Ajder de la Editura Eikon, Florian Roatiș – Vicepreședintele Fundației N. Steinhardt, Gheorghe Glodeanu – Decanul Facultății de Litere din Baia Mare și Ioan Săcăleanu, care a vorbit despre icoanele pictate în tabăra Nicolae Monahul Delarohia. Lansarea celor două cărți a fost moderată de către Arhim. Macarie Motogna – Secretarul Fundației N. Steinhardt. La urmă a avut loc vernisarea expoziției de icoane realizate în cadrul Taberei de pictură, la care au participat 30 de pictori iconari din toată Transilvania.

Duminică, 28 iulie, la Mănăstirea Rohia, după Sfânta Liturghie se va săvârși Parastasul de pomenire pentru Părintele Nicolae.

Mănăstirea este citată documentar în 1637 ca rezidență a Episcopului Dumitru Pop.

Mănăstirea Moisei

Loc sfânt este acesta! Tradiția ne spune că omul acela bogat și bun creștin, care și-a dăruit moșia sa drept loc de mănăstire, într-o zi de vară, fiind la lucru pe aceal loc, la făcutul fânului, după mai multe ore de muncă, fiind obosit, s-a lăsat pe pajiște, la umbra unui brad, să se odihnească puțin. Cum s-a culcat, a auzit glas de clopot în pământ. La început nu i-a venit să creadă, dar clopotul a continuat să sune. Și-a chemat oamenii care erau cu el la lucru. Toți au auzit glasul clopotului și au dat slava lui Dumnezeu. Omul a spus atunci: „Loc sfânt este acesta!” și l-a dăruit pentru mănăstire. Documentele confirmă dania.

Mănăstirea Moisei de călugări, are hramul “Adormirea Maicii Domnului” - 15 august zi de pelerinaj cu veche tradiție, până în Moldova și în 2 februarie - “Hramul de iarnă”. Moiseiul este una dintre cele mai mari și mai vechi comune din Maramureș, situată în nordul județului, pe cursul superior al râului Vișeu, între orașele Borșa și Vișeu de Sus, la depărtare de 136 de kilometri de Municipiul Baia Mare, reședința actuală a județului și la 70 kilometri de Sighetu Marmăției, reședința istorică a Maramureșului. Hotarul Moiseiului are o suprafață de 113 kilometri pătrați, cea mai mare parte formată din munți și dealuri. Centrul localității se află în Lunca Vișeuului, laturile se întind pe văile Izvorul Dragoș, pe Izvorul Negru și pe dealurile din jur. Mica biserică de lemn datând din sec. XIV la poalele muntelui Pietrosu Rodnei (Monumente, Cluj-Napoca, 1982) este atribuită de tradiție lui Moise Coman, ridicată în amintirea fiului său, monahul Grigore în 1672. Mănăstirea este citată documentar în 1637 ca rezidență a Episcopului Dumitru Pop.

Biserica actuală de lemn a fost sfințită de Mitropolitul Ardealului, Sfântul Ierarh Sava Brancovici, în 1672, când se pun temelile vieții mănăstirești (ACML, Transilvania, IV, 1938), ca metoc al mănăstirii Putna, în prezența delegaților din Moldova, aducători de cărți și daruri, dovada a legăturilor cu mănăstirile bucovinene. La 1682, egumenul Timotei Brașoveanu a arătat existența unor relații și cu Brașovul.

Arhitectura nu e de tip maramureșean, este de proporții reduse, turn scurt, clopotnița deasupra pronaosului. Picturile murale sunt vechi, după 1650, finisate parțial la sfințirea din 1672, cu fragmente

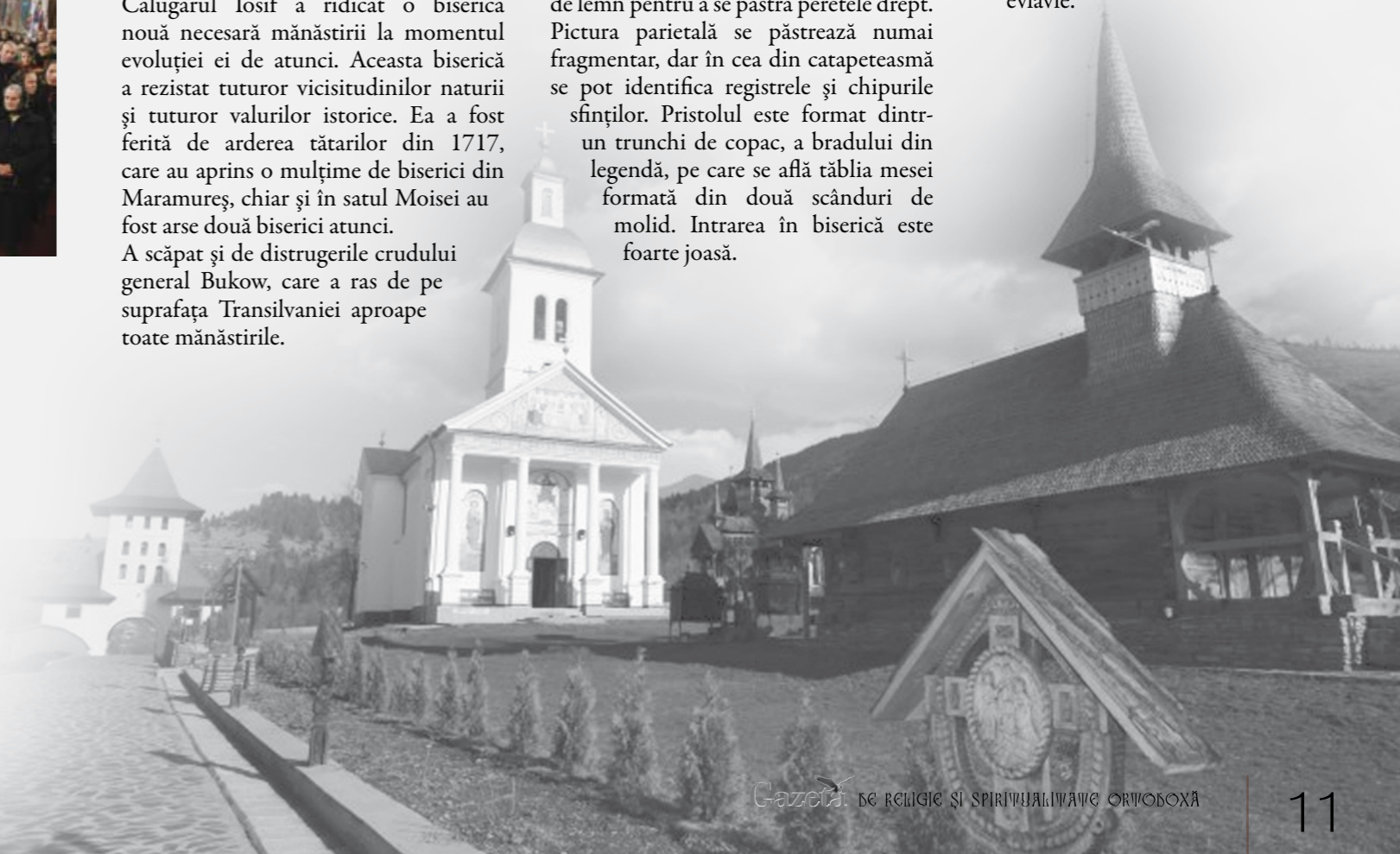
arătând parietal și pe bolți, colorit viu, decorațiile sunt bogate, iconostasul fiind cu motive baroce. Centrul de pictură este înființat de Episcopul Dumitru Pop la începutul sec. XVII, cu icoane executate în stil postbizantin tradițional și arta renescentistă (V. Drăguț, 1976; Monumente, Cluj-Napoca, 1982). Vechea bisericuță, după aproximativ două sute de ani, a ajuns în stare de degradare, necorespunzătoare și neîncăpătoare. Era nevoie de alta. În timpul acela se știe despre un călugăr cu numele Iosif. Probabil că acela a fost starețul mănăstirii. Pe o bârnă din peretele sudic al bisericii stă scris: „Această biserică nouă au ridicat-o călugărul Iosif în anul Domnului 1599”. Și precizarea din inscripție că la mănăstirea Moisei se construiește o biserică nouă, implică existența uneia vechi.

Călugărul Iosif a ridicat o biserică nouă necesară mănăstirii la momentul evoluției ei de atunci. Aceasta biserică a rezistat tuturor vicisitudinilor naturii și tuturor valurilor istorice. Ea a fost ferită de arderea tătarilor din 1717, care au aprins o mulțime de biserici din Maramureș, chiar și în satul Moisei au fost arse două biserici atunci. A scăpat și de distrugerile crudului general Bukow, care a ras de pe suprafața Transilvaniei aproape toate mănăstirile.

Biserica din 1599 este construită din lemn de molid și a fost așezată pe o fundație construită din piatră brută, puțin ridicată deasupra solului. Are lungimea de 12,5 metri, iar lățimea de 4,5 metri. Altarul are 4/2,5 m. Este împărțită în altar, naos și pronaos, iar în față are pridvor. Acoperișul este unitar, iar deasupra pronaosului se ridică turnul și coiful cu crucea. Bârnela sunt late și îmbinate la capete în stilul coada de rândunică și la mijlocul lor sunt prinse între ele prin cuie de lemn pentru a se păstra peretele drept. Pictura parietală se păstrează numai fragmentar, dar în cea din catapeteasmă se pot identifica registrele și chipurile sfinților. Pristolul este format dintr-un trunchi de copac, a bradului din legendă, pe care se află tăblia mesei formată din două scânduri de molid. Intrarea în biserică este foarte joasă.

Biserica nouă din zid este construită între 1910 și 1911, în stil neoclasic, cu pictură numai pe iconostas, portal cu coloane pe fațadă vestică și colecție de icoane vechi în stil bizantin. Biserica nouă are formă de cruce și următoarele dimensiuni: 28 metri lungimea, 12 lățimea 35 înălțimea și 0,30 grosimea pereților. Este împărțită în altar, naos și pronaos, iar în față are pridvor deschis, și patru coloane cu înălțimea de zece metri, care susțin frontonul cu icoana hramului, “Adormirea Maicii Domnului”. Biserica este luminată de ferestre mari. Icoana Sfântului Nicolae a fost dăruită la 1755, la Adormirea Maicii Domnului. Biserica a fost pictată în 1982 și sfințită în 1986 de către Înalt Preasfințitul Teofil Herineanul. Tot aici se găsesc cărți vechi, dovedind legături cu Țara Românească și Moldova, cu Brașovul existând și un atelier de pictură: icoane.

Poarta de intrare și zidul de piatră ce împrejmuește incinta au fost construite în 2008-2011. Altarul de vară, construit în stil maramureșean deservește pentru slujirea în sobor, la Hramuri, când curtea mănăstirii devine neîncăpătoare pentru zecile de mii de credincioși ce vin să-și unească rugăciunile rostite cu evlavie.

Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul

Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul este prăznuită pe 29 august, fiind ultima mare sărbătoare din anul bisericesc, pentru că pe 1 septembrie începe un nou an. Ziua Tăierii capului Sfântului Ioan Botezătorul este o zi de post și este o sărbătoare cu semnificație eshatologică, precum este și Schimbarea la Față a Domnului și Adormirea Maicii Domnului.

Prin Schimbarea la Față ni se descoperă chipul pe care îl va avea omul unit cu Hristos - chip de slavă, prin Adormirea Maicii Domnului se arată că cel care L-a purtat pe Hristos se mută de la stricăciune la nestricăciune, în vreme ce prin această sărbătoare ni se revelează că toți cei care nu au fost străini de pocăință vestită de Sfântul Ioan Botezătorul vor ajunge în rai. Din acest motiv, Sfinții Părinți au rânduit ca cele trei sărbători să fie prăznuite în luna august, ultima lună din anul bisericesc, ca semn că acest chip al lumii va trece, ca cer nou și pământ nou vor fi (Apocalipsa cap 21).

Sfântul Ioan Botezătorul s-a născut în cetatea Orini, în familia preotului Zaharia. Elisabeta, mama sa, era descendenta a seminției lui Aaron. Nașterea prorocului Ioan s-a petrecut cu șase luni înaintea nașterii lui Iisus. Nașterea sa a fost vestită de către îngerul Gavriil lui Zaharia, în timp ce acesta slujea la templu. Pentru că nu va da crezare celor vestite de îngerul Gavriil, Zaharia va rămâne mut până la punerea numelui fiului său. Există o lungă perioadă din viața Sfântului Ioan Botezătorul despre care nu avem informații. Cunoaștem că s-a retras în pustiu, unde a dus o viață de aspre nevoie, până în momentul

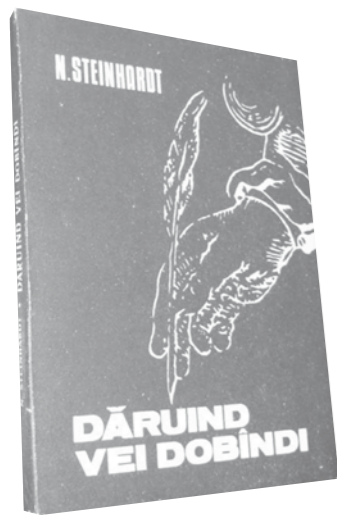
în care a primit porunca să înceapă să predice. Rolul lui Ioan nu a fost doar acela de a pregăti poporul pentru venirea lui Hristos, ci și acela de a-L descoperi lumii ca Mesia și Fiul lui Dumnezeu. Din Evanghelie cunoaștem că Irod, la un ospăț prilejuit de sărbătorirea zilei de naștere, a tăiat capul Sfântului, la cererea Irodiadei. În acea vreme, Sfântul Ioan era întemnițat în castelul lui Irod de la Maherus. Ioan îl muștrase pe Irod pentru traiul lui nelegiuit cu Irodiada, care era soția fratelui său. În ura ei de moarte, Irodiada a sfătuit-o pe Salomeea, fiica ei, care dansase și plăcuse oaspeților și îndeosebi lui Irod, să ceară de la acesta capul Botezătorului ca răsplată.

În ziua de 29 august, când prăznim Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul, există credința în popor că nu trebuie să se folosească cuțitul, totul se rupea cu mâna. În popor se vorbea și de începerea unui post, numit "de la cruce până la cruce", un post care ținea până pe 14 septembrie neconsemnat în calendarul creștin, care avea rolul de a-i curăți pe cei care au săvârșit omoruri sau alte păcate grave.

Capul Sfântului Ioan a avut, după tradiția Bisericii, o istorie aparte. El a fost de trei ori pierdut și de trei ori aflat. Prima și a doua aflare a capului este sărbătorită pe 24 februarie, iar A treia aflare a capului Sfântului Ioan Botezătorul este prăznuită pe 25 mai.

Potrivit tradiției, Sfânta Ioana, femeia dregătorului lui Irod, este cea care a luat capul Sfântului Ioan Botezătorul din curtea Irodiadei și l-a îngropat la Ierusalim, în muntele Eleonului, într-un vas de lut.

După un timp, un proprietar bogat și slăvit a crezut în Hristos, și lepădând poziția socială și toată deșertăciunea acestei lumi, s-a făcut monah, luându-și numele de Inocenție. Ca monah, el s-a sălășluit chiar la locul unde se afla îngropat capul Botezătorului Ioan. Dorind să-și zidească o chilie și o bisericuță, el a săpat adânc și a descoperit un vas de pământ în care se afla un cap. Prin descoperire dumnezeiască a aflat că este al lui Ioan Botezătorul. Când s-a apropiat însă de trecerea la cele veșnice, spre a nu fi găsit și pângărit de păgânii ce se înmulțiseră în zonă, el l-a luat și l-a ascuns din nou în pământ, în același loc.

Dăruind, vei dobânda

Fragment din "Dăruind vei dobânda", Nicolae Steinhardt

Orb, neghiob și strâmt la minte, cum mă aflu, n-am fost totuși atât de stupid și neștiutor încât să cred că Hristos ne cere să dam din prisosul nostru: asta o fac doar și păgânii. Am fost însă îndeajuns de nepricedut și de rătăcit în bezna spre a cugeta – ceea ce pare întru totul conform cu învățătura creștină – că ni se cere să dam din puținul nostru, de nu și din prea puținul nostru. Ba am și mers până la a mă învoi cu ideea că din pilda celor doi bani aruncați de femeia văduvă în cutia darurilor (Marc 12, 41-44 ; Luca 21, 1-4) reiese îndemnul de a da tot ce avem, toată avuția noastră. A fost nevoie să nimeresc a citi, acum câțva timp, un text al poetului francez Henri Michaux (1899-1998) pentru a înțelege, cutremurându-mă, înfiorându-mă, că Hristos ne cere cu totul altceva. Și anume: să dăm ce nu avem. Orb, neghiob și strâmt la minte am fost. Și ferecat în chingile bunului simț celui mai lamentabil. Cum de mi-am putut închipui că Hristos-Dumnezeul, care a primit să Se întrupeze și să moară pe cruce aidoma celui mai nefericit și mai ticălos dintre muritori, ne va cere să dăm din prisosul ori puținul avutului nostru ori chiar avutul acesta întreg? Cum de ne-ar fi chemat la acțiuni atât de simple, de aparținătoare lumii acesteia, de posibile adică?!

Paul Claudel nu ni-l definise oare pe Dumnezeu atribuindu-I grăirea: De ce vă temeți? Sunt imposibilul care vă privește? Hristos, așadar, aceasta chiar ne cere: imposibilul: să dăm ce nu avem. Dar să-l ascultam pe Michaux: în mănăstirea unde ar dori să fie primit se prezintă un candidat la călugărie. Îi mărturisește starețului: să știți, Părinte, că nu am nici credința, nici lumină, nici esența nici curaj, nici încredere în mine și nici nu pot să-mi fiu mie însumi de ajutor, iar altora cu atât mai puțin; nimic nu am. Firesc ar fi fost să fie de îndată respins. Nu așa însă. Ci starețul (abatele, zice poetul francez) îi răspunde: Ce-are a face! Nu ai credință, nu ai lumină; dându-le altora, le vei avea și tu. Căutându-le pentru altul, le vei dobânda și pentru tine. Pe fratele acesta, pe aproapele și semenul tău ești dator să-l ajuți cu ce nu ai. Du-te: chilia ta e pe coridorul acesta, ușa a treia pe dreapta. Nu din prisosul, nu din puținul tău, ci din neavutul tău, din ceea ce îți lipsește. Dăruind altuia ce nu ai – credință, lumină, încredere, nădejde – le vei dobânda și tu.

*"Trebuie să-l ajuți cu ceea ce nu ai."
"Dând ce nu ai, dobândești și tu, cel*

*gol, cel pustiit, cele ce-ți lipsesc."
"Cu ceea ce crezi că nu ai, dar care este, care va fi în tine.
Mai adânc decât adâncul sinii tale.
Mai tăinuit, mai înfășurat, mai limpede izvor năvalnic care circula fără oprire, chemând, îmbiind la părășie."*

Da, numai așa putea vorbi un slujitor al lui Hristos, al Celui tainic: paradoxal (precum întotdeauna ne-a învățat: de vrei să cârmuiești, slujește; de vrei să fii înălțat, smerește-te; de vrei să mântuiești sufletul, pierde-l pentru Mine; de vrei să-ți recâștigi nevinovăția, recunoaște-te vinovat) și uluitor (de vei da ce nu ai, vei dobânda și tu ceea ce ai dat altora).

Nicăieri, în afară de Evanghelii, nu cred să se fi vorbit mai răspicat și mai creștinește decât în micul poem al lui Michaux care mi-a stârnit stupefacția și entuziasmul. Poate în unele fragmente din Frații Karamazov și Demonii, poate Cervantes făurindu-l pe El nuestro Señor Don Quijote, El Christo espanol, poate Albert Camus în textul despre Oscar Wilde (intitulat Artistul în pușcărie) și despre mergerea către Hristos nu prin suferința și durere (cale bună, inferioară totuși), ci prin exces de fericire și în clipe de euforie (cale superioară). Nicăieri nu cred că vreun poet ori prozator să fi vorbit mai de aproape de Cel neapropiat. Dând ce nu avem, dobândim, prin ricoșeu ceea ce – cu nemaipomenită sfruntare – ne-am încumetat a dăruia altuia. Lecția e valabilă pentru orice creștin, cleric sau mirean. Pentru monah îndeosebi. Să nu se îngrijoreze, să nu se sperie, să nu se frământa călugărul care își simte launtrul deșert, bântuit de neîncredere și slăbiciune, cuprins de întuneric și secetă;

„Să dea celor care vin la el – în chilia lui, în grădina mănăstirii, pe cerdacul arhondaricului, la ușa altarului – ca să afle credința, întărire, lumină și o brumă de speranță – ceea ce ei așteaptă de la el și ceea ce el prea bine știe că în clipa aceea se poate întâmpla să nu aibă. Să le dea. Și, dându-le, se vor răsfărânge și asupra-i, se va milui și el din pomana făcută altuia”.

Nicolae Steinhardt

Desigur. Nici nu se putea altminteri! Cum oare am putut gândi măcar o clipă – necum ani de zile – că Hristos dorește să dăm din ce avem: prisosul, puținul, totul! Mare ispravă, destoinica scofală! prea omenească, sărmană, jalnică treabă. Altceva ni se cere: ce pare a fi cu neputință. Altceva ni se făgăduiește: ceea ce nu-i de conceput și de necrezut!

Să piară de la noi, călugării, orice spaimă, nesiguranță, sfială, teamă de fațarnicie: călugărul e venit a da altora credința și lumina măcar de-i vor lipsi lui vreme mai scurtă ori mai lungă. Chiar de se afla în criza de acedie. Chiar dacă s-a făcut vinovat de slăbirea avântului și statorniciei monahale.

Va putea oare? Va fi în stare a săvârși minunea? Desigur, dat fiind că este din ceata celor despre care Hristos a spus că "ei nu sunt din lume și Eu nu sunt din lume" (Ioan 17,16). Și iarăși: "Dar nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvântul lor" (Ioan, 17, 20).

Iar la Faptele Apostolilor (20,35) Pavel așijderea grăiește: "Trebuie să ajutați pe cei slabi și să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: Mai fericit este a da decât a lua."

În adevăr, dând peste fire, luăm har peste har. Cel slab, prin urmare, să rostească: dă-mi, Doamne, când sunt descumpănit și gol, voință și nerușinare, ca să pot da din ceea ce nu am. Tu fă ca darul acesta al meu – paradoxal, absurd și îndrăzneț – să se întoarcă asupra-mi prin mila Ta care socotește înțelepciunea oamenilor drept nebunie și adagiul "Nemo dat quod non habet" arama sunătoare și chimval zângănit. Tu care ceri numai imposibilul și făptuiești numai ce mintea omenească nu poate să priceapă.

să nu ia câtuși de puțin aminte la acestea toate. Ispite ale deznădejzii, netrebnice siretenii ale celui rău și uscat. Să dea celor care vin la el – în chilia lui, în grădina mănăstirii, pe cerdacul arhondaricului, la ușa altarului – ca să afle credința, întărire, lumină și o brumă de speranță – ceea ce ei așteaptă de la el și ceea ce el prea bine știe că în clipa aceea se poate întâmpla să nu aibă. Să le dea. Și, dându-le, se vor răsfărânge și asupra-i, se va milui și el din pomana făcută altuia.

"Dând lumina pe care nu o ai, o vei avea și tu."

Nu cumva prin cuvintele lui Michaux ni se lămurește mai în adâncime textul de la

Matei 25 despre Înfricoșata Judecată? Nu cumva cei buni au dat însetatului din apa de care și ei duceau lipsă; înfometatului din hrana pe care nu o aveau; celui gol, haina după care și ei jinduiau?... Secretul vieții călugărești se arată a fi: să îndrăznești a da ceea ce vremelnice se întâmplă să-ți lipsească. Iată paradoxul creștin în toată plinătatea, splendoarea și virtutea lui.

Dar iată și făgăduința uluitoare: dând ceea ce nu ai, dobândești ceea ce ai știut să dai din golul ființei tale. Darul suprafiresc se reflecta asupra-ți, se întoarce la tine ca un bumerang, ca o rază de lumină proiectată de oglindă – și te înavuțește, te împlinește, te covârșește.

DE MARAMUREȘ
Gazeta

Baia Mare, Bd. Traian 23/9
Tel. 0728-836 348, 0362-401 332
fax 0362-401 331
www.gazetademaramures.ro

Fondator
Dan **PÂRCĂLAB**

Director general
Ioana **LUCĂCEL**

Coordonator de proiect
Mircea **CRISAN**

IT/DTP
Ada **FONAI**

Redactori
Pr.dr. Cristian **Ștefan**
- consilier cultural

Pr. Vasile **Fodoruț**
Pr.dr. Augustin **Vasile**
- vicar administrativ

Protos. drd. Casian **Filip**
- eclezial al Catedralei
Episcopale „Sfânta Treime”

Ierodiacon Teodosie **Bud**
Arhidiacon Andrei **Pop**

TABĂRA CREȘTINĂ „Dragoste și prietenie”

Joi 18 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit cu tinerii participanți la tabăra creștină, organizată de către Inspectorul cu catehizarea tineretului, Pr. Stan Florin.

Tabăra Creștină „Dragoste și prietenie” este la cea de a 9 ediție și ca în fiecare an s-a organizat la o cabană de la poalele muntelui Țibleș.

Numărul tinerilor participanți a fost de 200, începând cu clasa a 5-a și terminând cu cei de liceu, în trei grupe. În ziua de joi, P.S. Iustin Sigheteanul, împreună cu Pr. Florin și profesorii organizatori, au urcat de la cabană până pe vârful muntelui Țibleș, (distanța dus-întors fiind de 20 Km), ultima parte a urcării fiind un traseu foarte anevoios. La cota +1800 de metri, la picioarele crucii ce străjuiește muntele, Preasfinția Sa a vorbit tinerilor despre frumusețea creației lui Dumnezeu și bucuria de a o vedea, a o admira și a-l lauda pe Creator cu recunoștință și credință.

Tema taberei din acest an a fost „Bucuria de a fi creștin”. Timp de patru zile, copiii și-au făcut prieteni noi și au participat cu entuziasm la toate activitățile. Aceștia au primit din partea Preasfințitului Părinte Justin Sigheteanul iconițe, iar din partea organizatorilor, diplome de participare.

